

NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS

KÖZGYŰLÉSÉNEK

132/2016. (V. 26.) számú

h a t á r o z a t a

az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
szóló beszámoló elfogadásáról

A Közgyűlés

az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolóját
elfogadja.

k.m.f.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

Dr. Szemán Sándor
címetes főjegyző

Erről értesülnek:

- 1.) A Közgyűlés tagjai
- 2.) A címetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3.) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya

Bevezetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzatnak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést kell készítenie. Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

Az értékelés a fentiek alapján bemutatja

- a település demográfiai mutatóit, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatokat, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program és koncepció főbb pontjait, valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának alakulását, a bűnelkövetés okait,
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat, de a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik. A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el többek között az egészségügyi szolgáltatókat nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, a köznevelési intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat stb., összefoglalóan a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer tagjai.

Nyíregyháza Önkormányzata széles körű pénzbeli és természetbeni ellátásokat és személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatásokat biztosít. A Gyvt. alapján ez utóbbiak a Nyírségi Többcélú Kistérségi Társulás fenntartásában levő Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény és a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ (2016. január 1-től) szervezeti keretein belül biztosítottak, valamint ellátási szerződés keretében egyházi és nem állami szervek is közreműködnek a szolgáltatások nyújtásában.

A beszámoló elkészítéséhez az éves jelzőrendszeres tanácskozással készített jelentéseket, az intézmények beszámolóit valamint az Önkormányzat rendelkezésére álló adatokat, információkat használtuk fel. Mindezeket kiegészítettük a Központi Statisztikai Hivatal adataival.

I. Demográfiai jellemzők

Nyíregyháza fiatalos város, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye gazdasági, kulturális, oktatási központja, turisztikai célpont. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat tekintve a város kistérségi és járási szintű centrum, a szolgáltatások biztosítása terén központi szerepet tölt be.

A megyei jogú város lakónépessége 2015. január 1-jén 118.125 fő. A népesség 14,9 %-a gyermekkorú (0-14 éves), több mint 17 ezren vannak. A városban 5.716 fő a 15-18 év és 15.643 fő a 19-29 év közöttiek száma. Így a lakosság 33 %-a gyermek vagy fiatalkorú.

A gyermeknépesség eltartottsági rátája - a gyermekkorú népességnek (0–14 éves) az aktív korú (15–64 éves) népességhez viszonyított aránya – Nyíregyházán 21,4 %, a megyei 23,5 %, a regionális 22,6 % és az országos adat 21,4 %.

1. táblázat

Gyermekkorúak száma és aránya Nyíregyházán 2010-2015 között

	2010	2013	2015
0-14 évesek száma (fő)	17 714	17 228	17 639
15-18 évesek száma (fő)	6 397	5 173	5 716
gyermek (kiskorú) összesen	24 111	22 401	23 355
gyermekkorúak aránya a lakónépességhez viszonyítottan (%)	20,4	18,7	19,7

Forrás: KSH

A demográfiai jellemzők ismerete szükséges a nevelés-oktatás szervezéséhez, biztosításához, a különböző szolgáltatások (gyermekvédelmi, egészségügyi stb.) megszervezéséhez, működtetéséhez.

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások

Az ENSZ Gyermekjogi Egyezményével összhangban a Gyvt. a gyermek érdekeit és jogait helyezi előtérbe, elsőbbséget adva a családban történő nevelkedésnek. Ennek érdekében támogatásokat biztosít a család és a gyermek számára.

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel további pénzbeli támogatást állapíthat meg. Nyíregyháza MJV Önkormányzata az 54/2011. (XII.16.) önkormányzati rendeletében széles körben állapít meg olyan támogatásokat, amelyeknek a célja, hogy megelőzze és csökkentse a gyermekek anyagi típusú veszélyeztetettségét. 2015-től a szociális rászorultságtól függő egyes pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.20.) önkormányzati rendeletében meghatároz olyan ellátásokat, amelyek segítik az anyagi nehézségekkel küzdő családokat, a létfenntartási problémákkal rendelkező várandós anyák helyzetének javítását szolgálják, és amely a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz is támogatást nyújt.

2015 évtől a pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása az önkormányzat feladata. Az egy főre jutó adóerő-képesség alapján a város nem jogosult un. lakosságszám arányos állami támogatásra. Az önkormányzat célja a szociális biztonság megteremtése, a rászorulóknak részére megfelelő támogatások nyújtása, ezért a korábban is meglévő támogatási formákat megtartotta a város, sőt kelengye támogatás elnevezéssel új típusú támogatást vezetett be.

II.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a törvényben meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés (2016. január 1. napjától – ha megfelel a Gyvt. 21/C. §-ában foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetés) igénybevételére,
- évente kétszer természetbeni támogatásra Erzsébet utalvány formájában (alkalmanként 5800.-Ft összegben), amelyet ruházat, élelmiszer, tanszer vásárlásra használhat fel, és
- külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezményekre (ingyenes tankönyv, a hátrányos helyzet és a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának alapja, védendő fogyasztói státusz megállapítása).

2015. évben 3.706 fő részesült a kedvezményben.

A kedvezményre való jogosultság elemei:

a. Gyermekétkeztetés normatív kedvezménye

A Gyvt. alapján normatív kedvezmény jogcímen ingyenes étkeztetésben vagy kedvezményes étkeztetésben részesülhetnek a rászoruló gyermekek. Az elmúlt év elején 100 %-os kedvezményre jogosult a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés gyermek, óvodás gyermek, az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek. 50 %-os kedvezményre jogosult az előbbieken nem említett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló, a három- vagy többgyermekes családok gyermekei, valamint a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló.

2015. szeptember 01. napjától kiszélesedett a kedvezményben részesülők köre. A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át (2015. évben a 89.408.-Ft), vagy
- nevelésbe vették,

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- nevelésbe vették.

A gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 50%-át normatív kedvezményként kell biztosítani

- az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
- az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló után, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
- tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek után.

Normatív kedvezményben részesülő gyermekek 2015-ben

Megnevezés		Bölcsőde	Óvoda	Általános iskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Szakiskola	Kollégium
100 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	62	594	1585	-	-	-	82
	3 vagy többgyermekes	18	147	-	-	-	-	-
	tartósan beteg vagy fogyatékos	5	59	-	-	-	-	-
	1 főre jutó jövedelem	81	565	-	-	-	-	-
	nevelésbe vették	1	7	32	-	2	2	9
	utógondozott	-	-	-	-	1	-	2
50 %-os támogatás	Rgyvt-ben részesül	-	-	-	22	60	11	416
	3 vagy többgyermekes	29	189	608	111	52	3	134
	tartósan beteg vagy fogyatékos	7	61	177	24	14	34	115
összesen támogatott		203	1622	2402	157	129	50	758
térítési díjat fizet		312	1444	2617	280	110	10	513

Forrás: saját adat, 2015

A táblázat adataiból jól látszik, hogy az étkezésben részesülő gyermekek (10.607 fő) fele térítési díjat fizet, másik fele 50% vagy 100 %-os mértékű támogatásban részesül. A bölcsőde és óvoda számadatai szerint az ingyenes étkezés kiterjesztése azt jelentette, hogy az egy főre jutó jövedelem alapján közel annyian szereztek jogosultságot, mint ahányan előtte más jogcímen támogatásban részesültek. A jövedelem igazolása önkéntes bevalláson alapszik, az óvodában leadandó nyilatkozat kitöltése szükséges.

Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1-től a Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése alapján – melyet a 2015. évi CCXXIII. tv. 14. § iktatott be - a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja a déli meleg főétkezést a jogszabályban felsoroltak szerint (szülő, törvényes képviselő kérelmére az őszi, téli és tavaszi szünet valamennyi munkanapján, a nyári szünetben legalább 43 munkanapon).

Nyíregyháza Önkormányzata rendszeresen részt vett a nyári étkeztetési programban, illetve az elmúlt két évben a téli szünetben is megszervezte a rászoruló gyermekek étkeztetését. A fenti jogszabály alapján első alkalommal 2016-ban a tavaszi szünetben biztosította a déli főétkezést az önkormányzat. Összesen 998 fő volt jogosult, akik közül 573 fő vette igénybe az ellátást.

A Belügyminisztérium felhívására 2015 decemberében Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata felmérést végzett, melynek során a jogosultak létszáma és a várható költségek kerültek megállapításra. Az itt megbecsült költségek közel 64 %-át, azaz bruttó **37 085 ezer Ft támogatási összeget** kaptunk az államtól a 2016 évi szünidei étkeztetés feladathoz. A normatíva igény módosításra év közben két alkalommal van lehetőség, így a támogatási összeg a tényleges igénybe vevői létszám arányában módosulhat.

b. Természetbeni támogatás (Erzsébet-utalvány)

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek egy évben két alkalommal természetbeni támogatásként Erzsébet-utalványban részesültek, melynek értéke 5.800 Ft/fő/alkalom. Az utalvány élelmiszer, ruházat, tanszer vásárlására is felhasználható. Ezen felül a családba fogadó gyámként kirendelt szülők részére szintén augusztus és november hónapban egyszeri 8.400.-Ft pótlék került folyósításra gyámgyermekenként.

2015. augusztusban 3928 fő gyermek (3697 fő kiskorú, 231 fő nagykorú), novemberben 3760 fő gyermek (3524 fő kiskorú, 236 fő nagykorú) részére továbbítottuk az utalványt. A kézbesítés a Magyar Posta útján történt, amelynek költsége 3.324.046 Ft volt, fedezetét az önkormányzat saját erőből biztosította.

c. Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet

A gyámhatóság (jegyző) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozat meghozatalával egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, külön döntésben állapítja meg a gyermek/nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását, melyhez különböző kedvezmények társulnak.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma Nyíregyházán

Időpont	Óvodáskorú 2H (fő)	Óvodáskorú 3H (fő)	Alapfokú 2H (fő)	Alapfokú 3H (fő)	Középfokú 2H (fő)	Középfokú 3H (fő)
2015. január	127	184	324	452	158	178
2015. október	102	166	331	438	160	164

Forrás: <https://www.kir.hu/3hpublikálás>

A nyilvántartás szerint 2015. októberben 593 fő hátrányos helyzetű, és 768 halmozottan hátrányos helyzetű nyíregyházi gyermek számára biztosítottak a köznevelés és a gyermekvédelmi ellátások területén különböző kedvezmények, támogatások. 2016-tól a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára biztosítani kell a szünidei étkezést.

II.2. Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra vonatkozó rendelkezések a kötelező óvodáztatás bevezetésével összefüggésben 2015. 09. 01-től hatályon kívüli kerültek a Gyvt-ből. 2015. június 4-ét követően óvodáztatási támogatás iránti kérelem nem nyújtható be. A 2015. június 05-én folyamatban lévő ügyekben a támogatást 2015. október 31-ig terjedő időtartamra kellett megállapítani, a megállapított támogatások október 31-ével megszűntek. Az utolsó folyósításra 2015. júniusban került sor. Ekkor 142 gyermek részesült támogatásban összesen 1.790.000 Ft összegben. 37 fő első alkalommal (20.000 Ft támogatás), 105 fő második alkalommal (10.000 Ft támogatás) részesült támogatásban.

II.3. Rendkívüli települési támogatás

A Gyvt-ben szabályozott ellátásokon túl a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. Az önkormányzatokra kulcsszerep hárul a társadalmi integráció erősítése, a szegénység mérséklése tekintetében.

Az önkormányzatoktól kérhető kiadáskompenzáló támogatások elnevezése 2015. márciustól egységesen „települési támogatás” lett, ebbe a kategóriába sorolhatóak az egyszeri segélyek, a rendszeres gyógyszer-támogatás, a lakásfenntartási támogatás, az adósságkezelési szolgáltatás, a 18 év feletti személyek ápolására nyújtható ápolási díj. A települési önkormányzat felhatalmazást kapott, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait. A települési támogatás rendszeres és rendkívüli formában is nyújtható.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. 2015-ben a rendkívüli települési támogatás keretében bevezetésre került a kelengye támogatás. A támogatásra a legalább 3 éve Nyíregyházán élő szülő jogosult gyermeke születésekor, amennyiben nevezett

családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedülélő esetében 200 %-át, illetve kérelmező vagy valamely családtagja részére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem került megállapításra. A támogatás iránti kérelem a születést követő 30 napon belül nyújtható be. A támogatás mértéke gyermekeként 10.000 Ft. 2015-ben 12 fő részesült a támogatásban.

Nyíregyházán 2015-ben rendkívüli támogatásban összesen 2857 fő 3952 esetben részesült, amely összesen 15 808 e Ft kiadást jelentett az önkormányzat számára.

II.4. Helyi autóbusz közlekedési kedvezmény

A nyíregyházi lakóhellyel (állandó lakcím) rendelkező, alap-, vagy középfokú tanintézetrel tanulói jogviszonyban álló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek igénye szerint helyi járatú autóbusz közlekedési támogatásra jogosult. 2014. április 1-től a

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 30 %-át,
- a halmozottan hátrányos helyzetű jogosult, illetve szülője, vagy más törvényes képviselője által beszerzett bérletigazolvány és bérletjegy ellenértékének 80 %-át,

téríti az önkormányzat a lejárt bérletjegy átadása ellenében a tanintézet házipénztárából a szülő, törvényes képviselő részére. E támogatásra kifizetett összeg 2015. évben 3.806.800.- forint volt.

II.5. Üdültetési támogatás

A gyermekek nyári táborozását, hasznos időtöltését az Önkormányzat több módon is támogatja.

Az elmúlt év nyarán közel 1000, nyíregyházi gyermek táborozhatott 11 turnusban a szigligeti gyermeküdülőben. A részvételi lehetőség minden nyíregyházi lakóhellyel rendelkező diákra biztosított volt, a fenntartó intézmény státuszától függetlenül. 2015-ben több olyan iskola volt, akik első alkalommal táboroztak a Szigligeti Gyermeküdülőben (Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola, Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola, Nyíregyházi Móricz Zsigmond Kertvárosi Tagintézménye). Az első turnus 2015. június 6-án kezdődött, az utolsó pedig augusztus 29-én ért véget. A turnusok hétfőtől-szombatig tartottak.

A táborozási díj a költségek számbavétele, valamint a tervezett létszám alapján került meghatározásra. Az általános iskolások 30.000,- Ft/fő költségtérítést fizettek turnusonként (6 nap/5 éjszaka). A befizetett összeg tartalmazta a résztvevők útiköltségét, a közüzemi díjakat, a strandbelépőt, a szállás és háromszori étkezés költségét, valamint a szakmai programok díját.

A táborozó gyermekek közül 10 e Ft kedvezményben részesültek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, a tartós beteg gyermek, vagy akinek szülei három vagy több kiskorú gyermekről gondoskodnak, összesen 230 fő.

Üdültetési támogatásban részesülők száma iskolánként

Intézmények	Támogatott gyermekek száma (fő)
Nyíregyházi Bárczy Gusztáv Általános Iskola	4
Nyíregyházi Móra Ferenc Általános Iskola	26
Petőfi Sándor Tagintézménye	13
Nyíregyházi Bem József Általános iskola	10
Gárdonyi Géza Tagintézménye	19
Kazinczy Ferenc Tagintézménye	12
Nyíregyházi Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium és Általános Iskola	15
Nyíregyházi Eötvös József Gyakorló Iskola	11
Apáczai Csere János Gyakorló Általános Iskola és AMI	12
Nyíregyházi Kodály Zoltán Általános Iskola	17
Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	23
Szőlőskerti Tagintézménye	5
Szabó Lőrinc Tagintézménye	13
Zelk Zoltán Tagintézménye	15
Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola	3
Kertvárosi Tagintézménye	32
Összesen	230

Forrás: Beszámoló a Szigligeti Gyermekekudulő 2015. évi működéséről

A táborban autista, látássérült, hallássérült, tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott gyermekek, tej-, cukor-vagy lisztérzékenységben szenvedő tanulók is táborozhattak. Az első turnusban a sérült és egészséges diákok együtt nyaraltak azzal a céllal, hogy jobban megismerkedjenek egymással, elfogadják egymást, segítsék egymás munkáját.

II.6. Nyári táboroztatás

Az Alapfokú Köznevelési Intézményeket Működtető Központ (ALIM) 2015-ben is megszervezte a nyári napközis tábort a nyíregyházi gyermekek számára. 2014-től valamennyi nyíregyházi iskolában tanuló nyíregyházi gyermek jelentkezhetett a meghirdetett táborokba érdeklődésének megfelelően.

Kimutatás a nyári táboroztatás igénybevételéről

A tábor helyszíne	Turnusok száma	Részvevők száma (fő)
Múzeumfalu	2	326
Úszótábor (Arany János Gimnázium és Általános Iskola uszodájának igénybevételével)	8	348
Kis Vakond tábor	8	617
Nyelvi tábor (Sóstóhegy)	6	219
Angol nyelvi tábor (Nyírszőlős)	2	54
Foci tábor (Nyírszőlős)	3	162
Göllesz tábor (Göllesz Viktor Iskolában)	2	33
Összesen:	-	1759

Forrás: ALIM, 2015.

A táborokban a gyermekeket igényeiknek és életkori sajátosságainak megfelelő programok várták. Az ismeretszerzés mellett a sok mozgásra, sportra, játékokra és élménygyűjtésre törekedtek a szervezők. A táborokban sérült gyermekek (látás, hallás sérült, kerekesek, asztmás, ételallergiás stb.), is részt tudtak venni, igényeiket messzemenően figyelembe vették.

A napközis tábor részvételi költsége napi 490 Ft volt, azaz hetente 2450 Ft-ot kellett fizetni a családoknak egy gyermek után. A Gyvt. rendelkezéseinek megfelelően a nyári napközis táborban is alkalmazni kell az étkeztetésre vonatkozó szabályokat, tehát aki normatív kedvezményre jogosult, az a táborban is ezt figyelembe véve köteles a díjat megfizetni. Ennek alapján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő 293 gyermek ingyenesen vett részt a táborban, 232 fő pedig 50 %-os támogatásban részesült.

A tábor megszervezésének költsége 26.292.373 Ft volt, amelyből az önkormányzat 19.399.637 Ft összegű saját forrást biztosított.

II.7. Nyári –téli gyermekétkeztetés

Nyíregyháza Önkormányzata évek óta megszervezi a nyári gyermekétkeztetést. Ez évtől kezdve kötelező feladat az önkormányzatok számára a jogszabályban meghatározott célcsoport számára az étkezést biztosítani a szünetekben (előbbieken részletesebben kifejtve). A korábbi években rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek meghatározott százaléka részesülhetett a támogatásban. 2015-ben a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számának 30 %-a után (1198 fő) bruttó 27 937 360 forint összegű támogatást pályázott meg Önkormányzatunk.

Beszerezési szabályzat szerint lefolytatott eljárás keretében az ELAMEN Zrt. tette a legkedvezőbb ajánlatot, így a támogatási összeg terhére 1882 fő rászoruló gyermek étkeztetését biztosította az önkormányzat 53 munkanapon keresztül a nyári szünetben. A gyermekek és családjaik 9 osztóponton vehették át az ebédet. A gyermekek kiválasztásában és a lebonyolításban a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ működött aktívan közre.

Téli gyermekétkeztetés

2015. december 20. és 2015. január 3-a között, a téli szünet minden napján (14 napon keresztül, kivéve december 24.) a szociálisan rászoruló gyermekek részére biztosítottunk meleg ebédet. A 600 rászoruló gyermek kiválasztásában a Nyíregyházi Gyermejköltségi Központ működött közre. Az ebédet a nyári étkeztetéshez hasonlóan az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosította. A téli étkeztetés költsége 3.276.000 Ft (bruttó 390.-Ft/fő/nap), amely önkormányzati saját forrásból volt biztosítva.

II.8. Tanszercsomag juttatás

Új támogatási formaként került bevezetésre a tanszercsomag juttatás 2014 őszén. A helyi rendeletben foglaltak szerint az önkormányzat természetbeni formában tanszertámogatást nyújt minden év szeptemberben a nyíregyházi székhelyű általános iskolába beiratkozott, állandó nyíregyházi lakóhellyel rendelkező alsó tagozatos általános iskolai tanulók (1-4 évfolyam) részére.

2015. szeptember 1-jén, az első tanítási napon 4843 gyermek kapott tanszercsomagot, összesen 9.225.915 FT értékben. A csomag füzeteket, rajzlapot, grafitceruzát, radírt, ecsetet, zsírkrétát stb. tartalmazott, az iskolai évfolyam szükségletének megfelelően. A csomag értéke összesen nettó 1.500 Ft/csomag volt. A gyermekek a csomagot az iskolákban személyesen vehették át.

II.9. Úszásoktatás

A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet 2. mellékletében foglaltak szerint az általános iskola 5-6. évfolyama számára kötelezően megszervezendő a testnevelés és sporttárgyból az úszásoktatás, a két évfolyamra összesen 18 órában. Az érintett gyermekek száma a Klebersberg Intézményfenntartó Központ (KLIK) adatai szerint összesen 726 fő gyermek. Az előző évhez képest kibővült háromra bővült az úszásoktatás helyszíneinek száma. A Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium tanuszodájában, valamint Sóstó – Gyógyfürdők Zrt. működtetésében üzemelő Júlia Fürdőben, illetve Park Fürdőben.

A kötelezően megszervezendő 6. osztályos gyermekek úszásoktatásához az Önkormányzat megállapodás alapján a 2015/16 tanévben 8.616.780 Ft-tal járul hozzá, 2015. december 31-ig átutalt összeg 5.016.780 Ft volt.

II.10. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj

Önkormányzatunk évek óta csatlakozik a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj**pályázathoz. Éves szinten 216 hallgatót támogat az önkormányzat havi 2.000-3.500 Ft-os támogatással, amelyet a Minisztérium egészít ki. Az ösztöndíj elméletileg három forrásból épül fel: települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás.

2015. évben a Bursa Hungarica támogatásban részesítettek száma: 216 fő.

II.11. Rászoruló Hallgatókért Közalapítvány

A Közalapítvány évek óta egyszeri vissza nem térítendő támogatást nyújt felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatók részére. A Közalapítvány Kuratóriuma 2015-ben két alkalommal tett közzé felhívást támogatás elnyerésére. Azon hallgatók pályázhattak a támogatásra, akik legalább 5 éve állandó nyíregyházi lakóhellyel, első diploma megszerzésére irányuló felsőoktatási hallgatói jogviszonnyal, jó tanulmányi eredménnyel rendelkeznek és családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj kétszeresét. A Kuratórium a pályázatok elbírálását követően 25.000-60.000 Ft összegű támogatást állapított meg 108 fő részére, összesen 3.360.000 Ft összegben.

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése alapján Nyíregyháza Önkormányzata jól kiépült helyi ellátó rendszert működtet a gyermekek védelme érdekében. 2015. december 31-ig a megyei jogú város feladata a gyermekjóléti alapellátás biztosítása, valamint a gyermekjóléti központ működtetése lakosságszámtól függetlenül. 2016. január 1-től módosult a feladat ellátási kötelezettség szabályozása. A gyermekjóléti központ működtetése a megyei jogú város mellett a járásszékhely település kötelező feladata. Ez a változás összekapcsolódik a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás integrációjával. Tekintettel arra, hogy jelen beszámoló a 2015. évi tevékenységről szól, ezért a korábbi intézményi struktúra jelenik meg az alábbiakban.

III.1. Gyermekjóléti szolgálat

Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátás legfontosabb szereplője a gyermekjóléti szolgálat, amely „olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

2015-ben a gyermekjóléti szolgáltatást a gyermekjóléti központok látták el, akik gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatain túl speciális szolgáltatásokat, így utcai és lakótelepi szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kórházi szociális munkát és készenléti szolgálatot biztosítanak. A Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ (székhelye: Nyíregyháza, Tokaji u.3.) szervezeti keretében 3 gyermekjóléti központ működött önálló szakmai egységként.

Az **Északi Gyermekjóléti Központ** (Nyíregyháza, Tas u. 2.) a Bóbita Bölcsőde épületében, a város északi részén található a Jóságvárosban. A város közigazgatási területének északi részén (Bethlen Gábor és a Bocskai István utcától északra eső területen, valamint Nyírszőlős, Sóstógyógyfürdő, Sóstóhegy) és Nyírpazony területén látta el a tevékenységét.

A **Huszár telepi Gyermekjóléti Központ** Nyíregyháza, Huszár tér 5. szám alatt található a Huszárvár Szociokulturális Központban. A Huszár telepi Gyermekjóléti Központ a feladatait Nyíregyháza közigazgatási területén, a következő városrészekben látja el: Huszár telep, Kertváros, a belváros egy része: Hímes, Északi körút, Vasvári Pál utca a Tokaji út felé eső városrész, Alsó-és Felsőbadúr, Oros, illetve a Nyíregyházához tartozó valamennyi bokor tanya.

A **Déli Gyermekjóléti Központ** székhelye a Nyíregyháza, Vécsey utca 15. szám alatt található. Az intézmény ellátási területe Nyíregyháza Megyei Jogú Város déli területe, továbbá a városhoz tartozó külterület egy része is (Kistelekiszőlő, Borbánya, Butykatelep, Császárszállás, Nyírjes, Nagyszállás, Rozsrétszőlő).

A központok 2016-tól telephelyenként működnek - a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központ keretében -, kisebb területi módosításokkal.

6. táblázat

A gyermekjóléti központok által gondozott gyermekek száma 2015-ben

	Északi Gyermekjóléti Központ		Déli Gyermekjóléti Központ		Huszár-telepi Gyermekjóléti Központ	
	gyermek	család	gyermek	család	gyermek	család
Alapellátás	354	224	248	145	271	175
Védelembe vétel	117	71	61	39	120	61
Ideiglenes hatályú elhelyezés	7	4	1	1	6	2
Nevelésbe vétel	54	25	72	33	131	71
Utógondozás	7	6	2	2	2	2
Összesen	539	330	384	220	530	311
Kizárólag tanácsadottként megjelent	112	93	138	110	162	115

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

Az Északi Gyermekjóléti Központ ellátási területe Nyírpazonyra is kiterjed, így az adatok tartalmazzák a nyírpazonyi gondozottak adatait is. Alapellátásban 6 gyermeket gondoztak, védelembe vételre 6 esetben került sor, szakellátásba 3 nyírpazonyi illetőségű gyermek került.

Az előző évi adathoz viszonyítva a Déli Gyermekjóléti Központ ellátottainak (gyermek és család) száma csökkent. A Huszár telepi Központban ellátottak száma viszont minimálisan növekedett.

Az ellátottak kor és nem szerinti megoszlása 2015. évben

Megnevezés	Alapellátásban történő gondozás	Védelemben vétel	Utógondozás, szakellátásból kikerült	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Nevelésbe vett	Kizárólag tanácsadotként megjelent	Összesen
0-2 éves	102	34	0	3	16	0	155
3-5 éves	133	50	1	2	42	0	228
6-13 éves	353	111	6	5	104	0	579
14-17 éves	285	103	4	4	95	0	491
Összesen	873	298	11	14	257	412	1453
Lány	443	162	5	6	111	0	727
Hátrányos helyzetű	141	93	1	0	0	0	235
Halmazottan hátrányos helyzetű	263	86	0	5	133	0	487
Családok száma	544	171	10	7	129	318	835

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

A táblázat adatai alapján az látható, hogy az ellátásban részesülő gyermekek 73,6 %-a általános illetve középiskolás korú. Az óvodás és bölcsődés korú gyermekek aránya kisebb. A számok háttérében az állhat, hogy az iskoláskorú gyermekeknél a magatartási problémák, beilleszkedési nehézségek, iskolázatással kapcsolatos gondok is megjelennek esetlegesen a család egyéb (anyagi, megélhetési problémák, családi konfliktusok stb.) problémái mellett.

A veszélyeztetettség okai (halmazott adat)

Sorszám	Megnevezés	Kezelt problémák száma
		2015
1.	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő, stb.)	726
2.	Gyermeknevelési	553
3.	Gyermekintézményekbe való beilleszkedési nehézség	334
4.	Magatartászavar, teljesítményzavar	348
5.	Családi konfliktus	441
6.	Szülők vagy a család életvitele	491
7.	Szülői elhanyagolás	361
8.	Családon belüli bántalmazás (fizikai, szexuális, lelki)	116
9.	Fogyatékoság, retardáció	62
10.	Szenvedélybetegségek	83
11.	Összesen	3515

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

A veszélyeztetettség okai halmozott adatokat tartalmaznak, ami azt jelenti, hogy egy-egy gyermek illetve család esetében nemcsak egy probléma, hanem több is jelen van, felszínre kerül a családgondozás során. A felsoroltak közül kiemelkedő az anyagi, a gyermeknevelési probléma és a szülő vagy család életvitele.

A gyermekjóléti szolgálat felé a családokban jelentkező problémákat elsősorban az **észlelő-jelzőrendszer** tagjai jelentik. Köztük a gyámhatóság, és a közoktatási intézmények jelzése a leggyakoribb.

9. táblázat

Észlelő-jelzőrendszer tagjai által küldött jelzése

Megnevezés	Küldött jelzések száma	
	2014. évben	2015. évben
Egészségügyi Szolgáltató	307	214
Ebből védőnői jelzés	191	132
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtók	48	58
Átmeneti gondozást biztosítók	125	124
Menekülteket befogadó állomás, menekültek átmeneti szállása	0	0
Közoktatási Intézmény	1024	742
Rendőrség	85	60
Ügyészség, bíróság	48	46
Pártfogó felügyelet	172	121
Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	21	13
Áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezet	7	1
Állampolgár	96	76
Önkormányzat, Jegyző, gyámhivatal	1550	1003
Munkaügyi hatóság	0	0
Összesen	3674	2590

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

A gyermekjóléti szolgáltatás, mint **alapellátás** keretében az intézmény összesen 873 gyermeket gondozott, az érintett családok száma 544 volt 2015-ben. A családokkal végzett szociális munka alapja az önkéntesség. A családoknak szükséges önként vállalni a gyermekvédelmi szakemberrel való együttműködést. Ezek alapján készíti el a családgondozó a gondozási-nevelési tervet, amely alapján együtt fognak dolgozni az elkövetkezendő hat hónapban. A terv elkészítésébe a szakember bevonja a család, a gyermek életében fontos szerepet betöltő (pl. családtagokat, nevelési-oktatási intézmények szakembereit, pszichológust, stb.) személyeket, szakembereket. Az együttműködés során a szakembernek sok eszköz nem áll rendelkezésére, a tudását, a kommunikációját, a kapcsolatait és a személyiségét tudja felhasználni a megfogalmazott cél/ok eléréséhez. Az alapellátás időszakában a közreműködő személyekkel rendszeres a kapcsolattartás. Amennyiben ezek együttes felhasználása következtében a család elfogadja a segítséget, változás történik a probléma megoldása érdekében, az sikerként könyvelhető el. Ellenkező esetben a felülvizsgálatot követően (hat hónap múlva) tovább gondozzák a családot alapellátás keretében vagy javaslatot tesz a gyermekjóléti szolgálat a Járási Gyámhivatalban a gyermek/ek védelembe vételére (hatósági intézkedés).

A **védelembevételt**, mint hatósági intézkedést - mely már nem az önkéntességen alapszik, hanem a kötelezettségen, - a Járási Hivatal Járási Gyámhivatala hozza meg, dönt a családgondozó javaslata, az érintettek meghallgatását követően, hogy szükséges-e az intézkedés. A védelembé vétel idejére a Járási Gyámhivatal kötelezettségeket ír elő a szülő és a gyermek számára, amelyek betartása szükséges a probléma megoldása érdekében. Ebben az esetben nem dönthetnek úgy a családtagok, hogy nem működnek együtt a családgondozóval, hiszen annak súlyos következményei lehetnek a család életében (pl. a gyermek kikerül a családból - ideiglenes hatályú elhelyezés, más gyermekvédelmi intézkedés). 2015-ben 298 gyermek esetében került sor védelembé vételre. A családgondozók a védelembé vételi végzés alapján gondozási-nevelési tervet készítenek, melyben rögzítik a hatóság által meghatározott kötelezettségeket, illetve kiegészítik a szükséges feladatokkal. A védelembé vétel ideje egy év, melyet kérelemre korábban is felülvizsgálhat a hatóság. Ha a védelembé vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, együttműködés hiánya esetén, a gyermek érdekében a gyermekvédelmi gondoskodás más módját kell választani.

A hatóság a gyermeket **nevelésbe veszi**, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembé vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. Az átmeneti nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhatóság a gyermeket nevelőszülőnél vagy - ha ez nem lehetséges - gyermekotthonban helyezi el és gyámot (hivatásos gyámot) rendel. A szakellátás rendszerébe került gyermekek vérszerinti családgondozását a Gyvt. alapján a gyermekjóléti szolgálat látja el. 2015-ben 14 gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése történt. Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül még a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Nevelésbe vétel megszűnése esetén **utógondozást** végez a gyermekjóléti központ családgondozója a kiskorú gyermek esetében, melynek célja, hogy elősegítse a gyermek családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését, időtartama egy év.

A gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatain túl, a **gyermekjóléti központ** utcai és lakótelepi szociális munkát, kapcsolattartási ügyeletet, kórházi szociális munkát és készenléti szolgálatot biztosított.

10. táblázat

Speciális szolgáltatásokban részesülők száma

Megnevezés	Szolgáltatásban részesülők száma	
	2014. évben	2015. évben
	(fő)	
Kapcsolattartási ügyelet	53	51
Készenléti szolgálat	28	29
Kórházi szociális munka	66	51
Iskolai szociális munka	238	257
Összesen	385	388

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

A **kapcsolattartási ügyelet** a Déli Gyermekjóléti Központban és az Északi Gyermekjóléti Központban működött – a kliensek igényeit szem előtt tartva – pénteki napokon 14-16 óráig, és szombati napokon 9-16 óráig. A szolgáltatás elsődleges célja, hogy a szülők – kapcsolattartásra jogosult és kötelezett felek – konfliktusmentesen, a kiskorú(ak) számára is barátságos, nyugodt környezetben tudják lebonyolítani a láthatást, megakadályozni a gyermek(ek) lelki sérüléseit.

A **kórházi szociális munka** keretében a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ kórházi szociális munkásai (koordinátor) koordináló feladatot látnak el a kórház és a gyermekjóléti központ között, tekintettel arra, hogy a kórházban szociális és mentálhigiénés csoport működik. A szakmai munka alapját képezi a két intézmény között kötött együttműködési megállapodás és szakmai program. Az intézmény koordinátorai a jelenlegi gyakorlat szerint heti két alkalommal, keddi és csütörtöki napokon személyesen vannak jelen a kórházban a délelőtti órában, illetve indokolt esetben ettől eltérő időpontokban is. A koordinátorok jellemzően az újszülött és gyermekosztályon vannak jelen, illetve a kórházban működő szociális csoport szakembereivel konzultálnak. A kórháztól a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést az intézmény fogadja és a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében.

A **készenléti szolgálat** célja a gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. Ezek a hívások jellemzően a gondozási területről érkeztek, azonban 4 alkalommal előfordult olyan, hogy más településről kértek segítséget. Ezekben az esetekben a családgondozó igyekezett olyan tanáccsal ellátni a segítséget kérőt, hogy tovább tudjon lépni a problémájának a megoldásában.

Az **utcai és lakótelepi szociális munka** keretében a gyermekjóléti központ az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban vagy a saját szolgálatában szervezi a gyermekeknek szóló, beilleszkedésüket, szabad idejük hasznos eltöltését segítő programokat. A gyermekjóléti központ, a programokba lehetőség szerint a gyermek családját is bevonja.

A családgondozást az **észlelő és jelzőrendszeri tagokkal** szoros együttműködésben végzi a családgondozó. A jelzőrendszeri tagok közül az általános iskolákkal, óvodákkal van szinte napi kapcsolata a családgondozóknak, középfokú intézményekkel kevesebb, az esetszámhoz igazodva. A házi gyermekorvosokkal eseti jellegű a kapcsolat, a védőnői szolgálattal való együttműködést a kölcsönösség és az egyre több közös családlátogatások jellemzik, ezzel elősegítve a közös problémamegoldást. A pártfogó felügyelőkkel való kapcsolatot is a kölcsönös tájékoztatás, információadás jellemzi.

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015. évben is a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 15. § (7) bekezdése értelmében megszervezte az **éves jelzőrendszeri tanácskozást**, amely minden évben a jogszabálynak megfelelően alkalmat nyújt arra, hogy a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve átfogóan értékeljék a jelzőrendszer éves működését, valamint áttekintsük településünk gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, és szükség szerint javaslatot tegyünk működésük javítására.

Az éves jelzőrendszeri tanácskozás 2015. március 31-én került megrendezésre, ahol nagyszámban vettek részt a jelzőrendszeri tagok. A Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ az éves tanácskozást megelőzően, minden évben kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a tanácskozás időpontját megelőző hónapban jelzőrendszeri adatlapot állít össze, amelyet megküld Nyíregyháza és Nyírpazony közigazgatási területén található valamennyi jelzőrendszeri tagnak. Az intézmény által szerkesztett jelzőrendszeri adatlap a gyermekjóléti alapellátáshoz és a gyermekvédelmi munkához kapcsolódó kérdéseket, számadatokat, elvárásokat, nehézségeket tartalmazza. A visszaérkezett adatlapok, illetve a gyakorlati tapasztalatok alapján értékeljük az éves tanácskozáson a jelzőrendszer és a jelzőrendszeri tagok éves működését.

A 2015-ben a téma a jelzőrendszer átfogó értékelése, valamint az átmeneti otthonok működése, jelzőszámai voltak.

A gyermekjóléti szolgálat az **alapfeladatok mellett számos programot** valósított meg 2015-ben is. Ezek közül néhány: családi napot szerveztek a központokban, prevenciós programok valósultak meg, fogyatékkal élő gyermekek szüleinek segítése szolgáltatás, Maszatóló- Kreatív, érzékfejlesztő foglalkozások, Kanga-Szülőcsoport, Mocorgó- Mozgásfejlesztő tornák babáknak a mamákkal, Cipős doboz akció stb.

Az észlelő és jelzőrendszer tagja a **védőnői szolgálat**, jelzésük alapján a védőnői körzet elhelyezkedése és a gondozottak családi körülményei határozták meg a kapcsolat jellegét. Ahol sok a hátrányos helyzetű gondozott, ott rendszeres, szinte napi kapcsolatban vannak a gyermekjóléti központ családgondozójával. Gyakran közösen látogatják meg a családot, a team munka nagyon hasznos, nehéz döntések meghozatalát megkönnyíti, egymást meg tudják erősíteni, a feszültséget csökkenti. A jó gyakorlatokat meg tudják egymással osztani és tovább tudják azokat adni.

A gyermekjóléti szolgálat felé jelzést nem igénylő, általuk tapasztalt problémák:

- egyre több higiénés probléma (fej tetvesség),
- egyre több krónikus beteg és korai fejlesztést igénylő gyermek,
- szakorvosi vizsgálatok, védőnői status vizsgálatok, védőoltások elmaradása vagy késedelmes teljesítése,
- ingerszegény környezet,
- tájékozatlanság vagy hamis ismeretek gyermekápolás, gondozás területén.

A **házi gyermekorvosok** 2015-ben 66 jelzést tettek a központ felé. Leginkább magatartás zavar és teljesítményzavar problémáit érzékelték. Ugyanakkor nagy számban jutott tudomásukra elhanyagolás, anyagi nehézség, gyermeknevelési nehézségek, illetve családi konfliktusok. Munkájuk során a gyermekjólét szakembereire, a védőnőkre és a pedagógusokra számíthatnak leginkább.

III.2. Gyermekek napközbeni ellátása

Nyíregyházán a gyermekek napközbeni ellátása 9 önkormányzati fenntartású (társulás keretében) bölcsődében, valamint más fenntartásban működő bölcsődékben és családi napköziben biztosított. A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. A bölcsőde vezetőjének jogszabályi kötelezettsége, hogy minden év április 30-áig tájékoztatást küld a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének azokról a gyermekekről, akik még nem értek az óvodai nevelésre és bölcsődében maradnak. A bölcsődék írásbeli tájékoztatása szerint jelenleg nincs ilyen gyermek a bölcsődei ellátásban.

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ (2016-tól Nyíregyházi Gyermekjóléti Alapellátási Intézmény) szervezeti keretében működő 9 bölcsődében összesen 716 férőhelyen biztosított az ellátás. A kihasználtság eltérő, az elmúlt évben javult az arány. A beiratott gyermekekhez viszonyítottan 97,57 %, a gondozott gyermekekhez viszonyítottan 70,38 % volt az arány.

A bölcsődék kihasználtsága

Bölcsőde neve	Engedélyezett férőhelyek száma (fő)	Kihasználtság a gondozott gyermekekhez viszonyítva (%)	Kihasználtság a beíratott gyermekekhez viszonyítva (%)
5. Ózike Bölcsőde	76	72,6	99,56
6. Napsugár Bölcsőde	24	72,77	97,92
7. Hóvirág Bölcsőde	40	74,03	99,79
8. Nefelejcs Bölcsőde	120		
	130	66,49	96,60
9. Micimackó Bölcsőde	50	71,8	97,00
10. Katica Bölcsőde	104	72,38	97,76
12. Babaház Bölcsőde	106	70,63	98,51
14. Bóbita Bölcsőde	80	63,43	96,15
16. Aprajafalva Bölcsőde	106	73,86	96,62
Összesen	716	70,38	97,57

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

2014-től pozitív irányban változott a finanszírozás. A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény módosítása értelmében, a bölcsődében a korábbi „ténylegesen bent lévő gyermek” alapú finanszírozás helyett, a „beíratott gyermek” alapú finanszírozási rendszer lépett életbe 2014. évtől. Azaz, adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe vehető az a gyermek, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott. Nem vehető figyelembe ugyanakkor az adott hónap egyetlen nyitvatartási napján sem az a gyermek, aki a hónapban 10 napnál többet hiányzott.

Emellett a bölcsődében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint a fogyatékos gyermekek ellátása esetén differenciált finanszírozás - 105%-110%-os és 150 %-os támogatás - valósul meg. E jogszabályok figyelembe vételével 2012-ben 447 főre, 2013-ban 441 főre, 2014-ben 602 főre (ebben 9 fő HH, 12 fő HHH) tudtunk állami támogatást igénybe venni.

2015. szeptembertől változott a normatív kedvezményben részesülők köre, a kedvezményben részesülő gyermekek száma növekedett (erről részletesen a II.1. pontban).

2015 évben elsősorban önkormányzati előirányzat segítségével sikerült infrastrukturális felújításokat, beruházásokat megvalósítani a bölcsődékben, amelyet az alábbi táblázat mutat be.

Bölcsődei felújítások 2015-ben

Bölcsőde	Elvégzett felújítási munkák
5. Ózike Bölcsőde	járdajavítás, elektromos szekrény felülvizsgálata-javítása, udvari szennyvízvezeték cseréje, 2 gondozási egység bejárata előtt térkő burkolat lerakása, és az épület betáp szekrényének teljes körű felújítása.
6. Napsugár Bölcsőde	szellőző berendezések kialakítására került sor a főzőkonyhában és az ételmisszerraktárban, gyermek WC cseréje, gyermek WC körüli falfelület újraburkolása, termosztatikus szelepfaj felszerelése a radiátor szelepre.
7. Hóvirág Bölcsőde	mosoda épületének teljes körű külső-belső felújítása, új babakocsi tároló építése, kazánház épület külső-belső javítása, foglalkoztatókban (3 db) parketta burkolat felújítása, elektromos napernyők (2 db) felújítása, homokozók szegélyének gumiburkolattal történő ellátása, foglalkoztatókban (3 db) fali burkolat javítása.
8. Nefelejcs Bölcsőde	a konyha, a zöldség előkészítő és a húselőkészítő ablakaira redőny felszerelése (8 db), a mosókonyha és a vasaló helyiség teljes körű felújítása, kerítéselemek magasítása, játsszoudvaron elválasztó kerítés építése, kerítés betonlábazatának javítása, külső kerítés nyílásainak csökkentése műanyag bevonatú acélhálóval.
9. Micimackó Bölcsőde	gyermekszobák (4 db) aljzatkiegyenlítése, gyermekszobák (4 db) aljzatburkolatának cseréje, gyermekszobák festése, külső árnyékolók (redőny) felszerelése a gyermekszobák, és a főzőkonyha ablakaira.
10. Katica Bölcsőde	1 gondozási egység fürdőszobájában kerámia burkoló lap elhelyezése, gyermek WC, és bili mosó cseréje. radiátorokra hőszabályzó felhelyezése, udvari játszóházak cseréje (3 db), 1 db homokozó tetőfedő állvány szerkezetének megerősítése.
12. Babaház Bölcsőde	a főzőkonyhában szellőzőrendszer beépítése, belső festések, homokozók áthelyezése (4 db), teraszrész burkolása, kerítésfestés, dolgozók szociális helyiségében zuhanyzók burkolása, árnyékolókra (4 db) új lemez felszerelése, valamint festése, cirkulációs rendszer kiépítése.
14. Bóbita Bölcsőde	gyermekszobák (6 db) aljzatburkolatának cseréje. fürdőszobák (3 db) részleges burkolat cseréje, felnőtt WC-k (5 db) felújítása fürdőszobák átadók (3 db), festése, radiátorcsere (91 db).

16. Aprajafalva Bölcsőde	fürdőszoba (1 db) teljes körű felújítása, kocsitároló (1 db), gyermekátadó (1 db), felnőtt WC (2 db) festése, a bölcsőde épületét körülvevő járda felújítása, térkő burkolattal, homokozók (6 db) felújítása, babakéz cseréje (6 db), fém mászóka cseréje (12 db).
--------------------------	--

Forrás: Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ 2015.

A felújításokon túl javultak a tárgyi feltételek. A kilenc bölcsőde összesen több mint 8 millió Ft értékben mobil mozgásfejlesztő játékot kapott.

Az Electrolux Lehel Kft. több mint 200 hűtőgépet adományozott Nyíregyháza önkormányzatának, melyből a kilenc bölcsőde 41 db új hűtővel gazdagodott az adományozásnak köszönhetően.

III.3. Gyermek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti elhelyezése Nyíregyházán a családok átmeneti otthonaiban [társulás keretében fenntartott, ellátási szerződés keretében egyházi fenntartásban (Oltalom Szeretetszolgálat) és nem állami fenntartású (Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezet)] és egy gyermekek átmeneti otthonában történhet.

A társulás keretében fenntartott családok átmeneti otthona és a gyermekek átmeneti otthona jelentős mértékű infrastrukturális felújítást követően korszerű, modern intézményekben végezte elmúlt évi tevékenységét.

A **családok átmeneti otthona** alsó szintjén irodák, a dolgozók részére kialakított konyha, mellékhelyiségek, kapcsolattartó szoba, mosókonyha, babakocsi tároló található. A dolgozók régi vágya teljesült azzal, hogy kialakítottak számukra egy ügyeleti szobát, a hozzá tartozó fürdőszobával. A lakószinteken 10-10 szoba, 3-3 fürdő és konyha, valamint takarítószerár került kialakításra. A második emeleten a felújított társalgó rendszeresen otthont ad a családoknak szervezett programoknak, és a közös játék színteréül is szolgál. Az intézmény akadálymentesített, szintenként egy mozgáskorlátozott fürdő található, a lépcsőházban pedig mozgáskorlátozott lift működik. Az épület mögötti udvarrészt sikerült kerítéssel leválasztani, így a gyerekek a forgalomtól elzárt területen biztonságban játszhatnak. A főbejáratnál kerékpártároló létesült.

2013. novembertől az intézmény felújítása miatt a Nyíregyháza, Benkő István út 1. alatt lévő Művelődési Házban működött. Az Otthon zavartalan működését nem befolyásolta az ideiglenes telephelyváltás, ugyanakkor a kihasználtságot befolyásolta, amely 2014. évben alacsony volt. Ennek az oka, hogy a jelentkező családok annak ellenére, hogy az intézmény minden lakónak autóbuzsbérletet biztosított, a várostól való távolság miatt visszamondták az igénylésüket.

2015-ben a megújult intézményben már 95,76 %-os volt a kihasználtság. Az ellátottak száma 88 fő volt. Összesen 25 család (13 teljes, 12 anya-gyermekkel) részére nyújtott lakhatást az intézmény. A családokban összesen 50 gyermeket gondoztak (26 fiú és 24 leány gyermek). Az intézmény nemcsak Nyíregyháza, hanem Nyírpazony területéről is fogad ellátottakat. Az elhelyezést kiváltó okok között lakhatási problémák, családi konfliktusok szerepelnek és néhány esetben krízis elhelyezés valósult meg.

A **gyermekek átmeneti otthona** 1999-től működik Nyírszőlősen. 2013-ig többcélú intézményként az Arany János Gimnázium és Általános Iskola Diákotthon és Gyermek Átmeneti Otthona keretein belül, majd 2013 februárjától intézményi átszervezés következtében a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központ szervezeti keretébe került.

Az intézmény 2014 őszétől a szakmai munkát egy korszerű, tágas, akadálymentes, minden igényt kielégítő épületben 2-3 ágyas szobákkal, szintenként kényelmes nappalival, csoport szobákkal, szülő fogadására alkalmas helyiséggel, nemenkénti vizesblokkal rendelkező helyen végezheti. Az átmeneti otthon modernizálásának mind a szűkebb és tágabb közösség életében lesznek következményei és eredményei. Ezek egy része közvetlenül megmutatkozik a mindennapi munka folyamán, míg az eredmények másik része csak hosszabb távon lesz érzékelhető. Az épület esztétikailag lehetővé teszi egy olyan környezet kialakítását, amelyben mind a gyermekek, mind a nevelők, mind a szülők jól érzik magukat és eredményesen tudják feladataikat végezni. A megfelelő funkciójú helyiségek kialakításával a mindennapi szakmai munka gördülékenyebbé és színvonalasabbá válik. A gyermekek napirendje hatékonyabban megszervezhető és nagyobb hangsúlyt fektethető a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra és egyéni fejlesztésre.

A gyermekek átmeneti elhelyezésére is elsősorban a család lakhatási problémái miatt kerül sor, de a szülők gyakori, illetve tartós betegsége, kórházi ápolása, életvezetési nehézség, a szülő-gyermek konfliktus (kamaszkori krízis) illetve a szülő indokolt távolléte (külföldi munka, több műszakos munkarend stb.) szerepel a bekerülési okok között.

Az intézmény kihasználtsága 2012-2014 években 80-90 %-os, 2015-ben 56 %-os volt. 2015-ben 38 gyermek került az intézménybe. Az előző évről átgondozott gyermekekkel együtt 54 gyermeket láttak el, akik közül 43-an kerültek vissza családjukba, s 2015. december 31-én 11-e tartózkodtak bent.

Az intézmény ellátási területe növekedett, már nemcsak a kistérség, hanem Ibrány város közigazgatási területéről is fogadhat ellátottat. Valóságban azonban még mindig nem ismert eléggé az ellátás szerepe az alapellátásban, nehezen helyezik el a gyermeket itt (mind a szakemberek, mind a szülők).

IV. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások

A Gyvt. szerint a szolgáltatót, intézményt, hálózatot a jogszabályokban és a szolgáltatói nyilvántartásban foglaltaknak megfelelően kell működtetni, amelyet a működést engedélyező szerv ellenőriz. 2014-től az ellenőrzés megindításáról szóló értesítéseit elektronikus úton közli az ellenőrző szerv.

A Nyíregyházi Gyermekjóléti Központban végzett ellenőrzések

- Magyar Államkincstár Sz-Sz-B Megyei Igazgatósága Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvényben meghatározott támogatások elszámolása: az ellenőrző hatóság a bölcsődei csoportlétszámok alakításával kapcsolatosan tárt fel hiányosságokat.
- Vass Sándor gépvezeték és készülék szerelő mester: Gázkészülékek időszakos műszaki biztonsági felülvizsgálata.
- ENERGO-LINE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft: Érintésvédelmi- és szabványossági felülvizsgálat.
- Sz-Sz-B Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága: élelmiszerbiztonság, higiénia.
- Sz-Sz-B Megyei Kormányhivatal Nyíregyházi Járási Hivatala (ÁNTSZ): élelmiszerbiztonság, higiénia.
- Spinkler Tűzvédelmi Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.: Tűzoltó vízforrás felülvizsgálata.
- D és F Konzulting Kft.: tűzvédelmi ellenőrzés.
- "Tűz megelőzés" Tűz-, Munka-, Környezetvédelmi, Tanácsadó, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.: munkavédelmi szemle.

V. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számáról, az általuk elkövetett bűncselekmények számáról, a bűnelkövetés okairól a jelzőrendszer tagjaitól (a Gyvt. 17. §-a alapján a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot lát el többek között a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, akik a jelzőrendszer tagjai) származnak információink.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya, az Ügyészség, a Járási Bíróság és a rendőrség éves tanácskozási beszámolója alapján elmondható, hogy a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központtal jó munkakapcsolat alakult ki. A bíróság a családgondozókat tanúként szokta meghallgatni a szülői felügyeleti jog gyakorlásának szabályozása ügyében, illetve egyeztetés céljából az ellenőrzött kapcsolattartás szükségessége esetén veszik fel a kapcsolatot.

Az ügyészség fiatalok által elkövetett bűncselekmények miatt 117 fő ellen indítottak büntető ügyet, ebből 69 esetben vádemelésre került sor. Többségében lopás, garázdaság, testi sértés büntetés miatt. Elgondolkodtató, hogy tavaly előfordult fiatalok által elkövetett szexuális erőszak illetve gyermekpornográfia miatt is büntető eljárás. A rendőrségen 2015 évben 246 gyermek és fiatalok bűnelkövető volt. A gyermekkorúak körében a lopás, könnyű testi sértés, betöréses lopás, rongálás volt a legnagyobb számban, mindez kiegészül a fiataloknál többek között a garázdaság, súlyos testi sértés, rablás cselekményével. 412 gyermek és fiatalok sérelmére követtek el büntetést. 50 esetben jutott tudomásuk gyermeküket érintő bántalmazásról, ebből 44 esetben fizikai, 6 esetben szexuális bántalmazásról. 12 esetben indult eljárás fiatalokkal szemben prostitúció miatt. Az elmúlt évben 94 jelzést tettek a Nyíregyházi Gyermekjóléti Központnak.

Oktatási-nevelési intézményekben szerveztek prevenciósi programokat (D.A.D.A., ELLEN-SZER, Ovi-zsaru program, ifjúságvédelmi, bűnmegelőzési és kábítószer ellenes előadás). Tapasztalataik szerint a különböző tudatmódosító szerek befolyásoló hatása akár az elkövetői, akár a sértetti oldalon kimutathatók és van szerepük a büntető jogi felelősség megállapításában. Több esetben előfordult, hogy a jogszerűen intézkedő rendőrrel szemben is ellenszegülést mutattak. A kábítószerhez, egyes pszichoaktív anyagokhoz kapcsolódó bűncselekmények azok megszerzésében, fogyasztásában, tartásában, kereskedelmében nyilvánultak meg. Közvetett módon befolyásolta egyesek bűnözői személyiségének formálódását a magatartási kontroll hiánya, a szabályok tudatos megszegésének vállalása.

A pártfogói Felügyelet jelzése alapján a fiatalok nincsenek tisztában a szerek hatásával, ezért ezzel kapcsolatos tájékoztató előadás, foglalkozás tartása jó lenne, melyen a részvételt a pártfogoltak számára kötelezővé is tehetik. Valamennyien jónak és közvetlennek ítélték meg a központtal való kapcsolatot, a közös munkát pedig hatékonynak és megfelelőnek tartották. Közös igényként merült fel a változásokkal kapcsolatos tájékoztatás.

VI. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A gyermekjóléti feladatokat az önkormányzat a Gyvt. alapján más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja. Nyíregyházán a gyermekek napközbeni ellátásában és átmeneti elhelyezésében ellátási szerződés alapján egyházi és nem állami szerv is részt vesz.

A gyermekek napközbeni ellátásának formája **az alternatív napközbeni ellátás**, amelyet a Periféria Egyesület működtet a város területén. 2015. évben az Alternatív napközbeni ellátás szakmai munka területei: iskolai szociális munka, ifjúsági közösségfejlesztés, csoportos és közösségi szociális munka, prevenció.

A Periféria Egyesület éves beszámolója alapján közösségi programjaink keretében az Örökösöldi Községi Házban olyan változatos foglalkozásokat szerveztek, melyek a legkisebbektől egészen a felnőtt korosztály érdeklődésére is számot tartottak. A tanítási és nyári időszakban egyaránt hasznos, és tartalmas szabadidő eltöltési alternatívákat kínáltak gyermekek számára.

Az iskolai szociális munka keretében egészségügyi és kábítószer prevenciós foglalkozásokat, egyéni és társas kompetenciafejlesztést, hangterápiás csoportot, valamint játszóházi csoportfoglalkozásokat szerveztek a Szőlőskerti Általános és Angol Kéttannyelvű Iskolában. A Huszár telepen folytatódott az előző években megkezdett munka (csocsó klub, játszóház és kreatív műhely), mely a telepen élő gyerekek, fiatalok tartalmas szabadidő eltöltését segítette elő. Ez az a tevékenységi kör, ahol az egészen kicsi gyermekektől a felnőttekig, mindenki megtalálja a számára leginkább megfelelő elfoglaltságot. A Sója Miklós Görögkatolikus Óvoda és Általános iskola lehetőséget biztosított dinamikus szenzoros integrációs csoport, illetve egyéni foglalkozások beindításának. A Nyíregyházi Szakképzési Centrum Bencs László Szakiskolában pszichoréripiás csoportfoglalkozásokat, valamint prevenciós (kábitószeres, szexualitás) előadásokat tartottak heti rendszerességgel. Emellett részt vettek az iskola által szervezett jeles napokon (Egészség nap, AIDS világnapja, Karácsonyi forogtag, Bencs nap).

Gyermekek átmeneti elhelyezésére a családok átmeneti otthona intézmény szolgál. A társulás keretében fenntartott intézmény mellett a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Családok Átmeneti Otthona az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján és a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete által fenntartott Családok Átmeneti Otthona biztosít ellátást a gyermek és szülője számára.

Az előbbi intézmény az **Oltalom Szeretetszolgálat** szervezeti keretében működik. Az ellátás esetében 2014-ben a legnagyobb változást az új telephely jelentette, az ellátás ugyanis az eddiginél csendesebb környezetbe, a Rezeda u. 79/C. szám alatt található új, korszerű épületbe költözött 2014 harmadik negyedében. Ez egyúttal férőhely-növekedést is jelent: az eddigi 36 helyett jelenleg 40 férőhely szerepel a működési engedélyben. A kapacitásfejlesztés hatása az elmúlt évben érvényesült valójában.

Az intézményben 2015-ben 28 család, mindösszesen 102 fő - 33 fő felnőtt és 69 fő gyermek - került elhelyezésre. Szinte valamennyi család önként, kérelemre vette igénybe a szolgáltatást. Másik családok átmeneti otthonából nem költözött egy család sem. A gyámhivatal határozatban egyetlen családot sem kötelezett az ellátás igénybevételére, azonban egy gyermek ideiglenes hatályú elhelyezése iránti eljárás azért szűnt meg, mert az anya vállalta, hogy gyermekével az intézménybe költözik.

A családok többsége a gyermekek gondozásához, neveléséhez igénybe vett transzferekből él, így a családban az egy főre jutó havi nettó jövedelem alig éri el a 20.000,-Ft-ot havonta. A családok szűkös anyagi erőforrásaik mellett is képesek voltak önmaguk és gyermekeik ellátására 2 anya kivételével, akik gyermekük megszületését követően, kórházi ellátásból kerültek az átmeneti otthonba. Tekintettel arra, hogy jövedelemmel nem rendelkeztek számukra és gyermekeik részére teljes körű ellátást biztosítottak az őket megillető családtámogatási ellátások folyósításáig.

Egyértelműen pozitív körülménynek bizonyult, hogy a telephelyváltás és kapacitásnövelés óta az édesapákat is fogadni tudja az intézmény. Több esetben a család csak az édesapával költözik be.

A **Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete** ellátási szerződés alapján „Félutas” Kiléptető Házat működtet. A „Félutas” Ház program célja, hogy a családok átmeneti otthonából kikerülve a bántalmazott nő és gyermeke számára lakhatást biztosítson, oly módon, hogy önálló életvitelt folytassanak,

de még kapjanak hozzá segítséget. Ez az ellátási forma hidat képez az átmeneti gondozás és a társadalomba való beilleszkedés között. Ezek mellett jelentősége, hogy a segítségnyújtás, a támogatott életvezetés mellett biztosítja a védelmet a rászoruló család/családok részére.

A segítő munka folyamán az önálló életbe való kilépéshez több szakember működik együtt (szociális munkás, szociálpedagógus, pszichológus). A természetes erőforrások elérése és mozgósítása mellett a „Félutas” ház lehetőséget teremt a család számára, hogy jövőképe szerint megválassza a legmegfelelőbb hosszú távú stratégiát saját maga és gyermekei számára. 2014. júliusban költözött két család a Félutas-Házba, akik jelenleg is ott élnek.

Az önkormányzat a város területén működő civil szervezetek tevékenységét egyéb módon is támogatja. A **Hétszínvirág '98' Gyermekjóléti Nonprofit Kft** részére haszonkölcsön szerződés keretében biztosítja a bölcsődei ellátás biztosításához az ingatlant, a szerződés 2014. novemberi módosítása alapján 2019. december 31-ig.

Az Önkormányzat a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről szóló 24/2008. (IV.29.) önkormányzati rendelete alapján a civil szervezetek programjainak megvalósítását támogatja. Az Alapok által meghirdetett pályázatok keretében számos gyermekjóléti tevékenységet folytató, gyermekek részére programokat megvalósító civil szervezeteket támogatunk.

Az Önkormányzat kiemelt figyelmet fordít a drogprevenciós feladatok megoldására, a költségvetésben külön forrást biztosít prevenciós programok megvalósítására, amelynek keretében civil szervezetek részére biztosít lehetőséget a helyi közösségi résztvevők együttműködésén alapuló, a drogfogyasztással szemben alternatívát nyújtó programok, egészségfejlesztési-drogmegelőzési programok, gyermekek, fiatal felnőttek szerhasználatának megelőzését szolgáló programok megvalósítására.

2015-ben a rendelkezésre álló keretösszeg 900.000 Ft volt, amelyet 5 pályázó szerv nyert el.

VII. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).

A gyermekvédelmi tevékenységről szóló éves értékelése az elvégzett feladatok számbavételét és a jövő irányvonalainak meghatározását szolgálja. Az Önkormányzat célja a gyermekjóléti ellátások rendszerének fenntartása, az ellátások, szolgáltatások megtartása, az ehhez szükséges pénzügyi háttér megteremtése és biztosítása.

Az intézmények infrastrukturális fejlesztése tovább folytatódik a tervek szerint. A TOP családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése felhívása keretében a bölcsődék felújítását, korszerűsítését tervezzük. Az elmúlt években pályázati forrásból és önkormányzati saját erő bevonásával megújuló intézményeket számba vettük és prioritási sorrendben továbbiakat kívánunk megvalósítani.

A szakmai munka fejlesztése, a jó színvonalú szolgáltatások biztosítása is a célkitűzések között szerepel. 2016. január 1-től a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás integrálása, a létrejövő új intézményi struktúrában számos feladatot ró a szakemberekre. Az eddigi kistérségi szintű feladatellátás bővült, illetve a gyermekjóléti központi és hatósági feladatok járási szintű tevékenységet és együttműködést igényel.

Az önkormányzat mellett számos nem állami, és egyházi fenntartó nyújt szolgáltatásokat a város területén. A szolgáltatókkal, intézményekkel való együttműködés nélkülözhetetlen a napi munka során. Ezt erősíti az előzőekben említett kistérségi, járási szintű feladatellátás, amellyel már nemcsak a város területén, hanem szélesebb területi hatályú kooperáció valósul meg.